

"אגורה באהלך עולמים"

(תהילים ס"א)

פרשת כי תשא – תשפ"ב

זמני השבת
ירושלים
כניסה
17:08 דק'
יציאה
18:05

בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין

בפרשתנו, עם ישראל חוטאים בעגל ומתדרדרים מהמעמד הנורא של קבלת התורה לעוון גדול ומכאן עלינו ללמוד שכל אחד עלול ליפול, לאבד מדרגתו ואין ביטחון מוחלט לאף אדם במדרגתו.

אומר המדרש (תנחומא, עקב, יא): "אֲשֶׁר שִׁבְרַתְּ— רַבִּי עֲקִיבָא רַבִּי יִשְׁמְעֵאל. חַד אָמַר, טוֹל מִנְדֵי הַיְלָךְ מֹשֶׁה אֲשֶׁר שִׁבְרַתְּ. וְאָחָד מֵהֶם אֹמֵר, יָפֶה עָשָׂה. מִשָּׁל לְמֶה הַדָּבָר דּוֹמֶה. לְמִלָּךְ שֶׁקָּדַשׁ אֲשֶׁה (ועדין לא מסר לה כתובתה כדי), אָמַר לָהּ: לְאַחַר זָמַן אֲנִי מְשַׁלַּח לָךְ כְּתָבְתִּיךְ בְּיַד שׁוֹשְׁבִין. שְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֵר זָמַן. עַד שֶׁהוּא הוֹלֵךְ, מֵצֵא אוֹתָהּ שֶׁקְּלָקְלָה עִם אַחֵר. מִה עָשָׂה אוֹתוֹ שׁוֹשְׁבִין. קָרַע אוֹתָהּ כְּתָבָהּ, אָמַר מוֹטֵב שֶׁיִּדְוֶן אוֹתָהּ כְּפִנּוּיָהּ, וְלֹא כְּאִשְׁתֵּי אִישׁ (שְׁעוֹנֶשֶׁה שֶׁל אִשְׁתֵּי אִישׁ חֲמוֹר יוֹתֵר). כִּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָדַשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: וְקִדְשְׁתֶּם הַיּוֹם וּמָחָר (נִהְיוּ בְּבַחֲנֵת חַתוּן וְכֹלֵהוּ). בָּא מֹשֶׁה לְתַתּוֹ לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה, וּמֵצֵאן שֶׁעָשׂוּ אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה. מִה עָשָׂה. שִׁבַּר אֶת הַלּוּחוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: וְאַרְאֶה וְהִנֵּה חֲטָאתֶם לַה' אֱלֹהֵיכֶם, וְנִאֲתַפֵּשׁ בְּשִׁנֵּי הַלּוּחוֹת וְנֶאֱשָׁלִיכֶם מֵעַל שְׁתֵּי יָדַי וְנֶאֱשָׁבְרָם לְעֵינֵיכֶם (אמר לו השם, יישר כוחך ששיברת. שמשנה העדפי שידון ה' את ישראל כפנויה ולא כאשת איש). אָמַר רַבִּי בְּרַבְּקִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי חֲבִיבִי מְשׁוּם רַבִּי יִשְׁמְעֵאל בַּר נְחֻמִּיָּה, הַלּוּחוֹת אָרְבָּן הֵיךְ שֶׁשָּׂה טְפָחִים, וְרָחֲקוּ שְׁלֹשָׁה, וְהֵיךְ מֹשֶׁה מִחֲזִיק בְּשֵׁנָיִם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁנָיִם, וְיִשְׁנֵי טְפָחִים רְחוּ בְּאֶמְצַע. וְנִבְרָו יָדָיו שֶׁל מֹשֶׁה וְנֶאֱחָזוּ בַּלּוּחוֹת וְשִׁבְרָן (כביכול לקח משה הלוחות בכוח), שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ, לְפִיכֶן אָמַר לִיהִ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶתָּה שִׁבְרַתְּ."

מתוך דברי המדרש מתעוררת שאלה. הרי הקב"ה יודע שישראל חטאו ויודע שמשנה ישבור את הלוחות, אם כן, מה העניין לתת למשה את הלוחות? ויותר מכך, הקב"ה אומר למשה "רד כי שיחת עמך" ובעצם מגלה לו שחטאו ישראל. אם משה לא רוצה שידון את ישראל כאשת איש אלא כפנויה, מדוע הוא לוקח את הלוחות? אם מראש הוא לא יוריד אותם, יהיו ישראל בגדר של פנויה.

כדי ליישב את הקושיה, נרוץ תחילה קדימה בזמן לתקופת מלכות ירבעם. אומרת הגמרא בסנהדרין (קא): תנו רבנן (שנו חכמים): ירבעם נקרא כך משום שריבע (הרביץ), כלומר, השפיל את ישראל. דבר אחר: ירבעם — שעשה מריבה בעם ופילג את ישראל. דבר אחר: ירבעם — שעשה מריבה בין ישראל לאביהם שבשמים, שהרי עשה את עגלי הזהב ונחלקו העם בעד ונגד. אמר רב נחמן: גסות הרוח (גאוה) שהיה בו בירבעם טרדתו מן העולם הבא. שנאמר: "ויאמר ירבעם בלבו עתה תשוב הממלכה לבית דוד. אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית ה' בירושלים ושב לב העם הזה אל אדוניהם אל רחבעם מלך יהודה והרגני ושבו אל רחבעם מלך יהודה". כלומר, כך יש לפרש את הדבר: למודים אנו שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית יהודה בלבד, ולכן רק רחבעם יוכל לשבת בעזרה ולא אני. שנחלקה מלכות ישראל לשניים, עשרה שבטים אצל ירבעם ושניים אצל רחבעם שהוא מלכות יהודה. כיון שיראו אותו את רחבעם שהוא יושב ואני עומד, יחשבו- זה, רחבעם, הוא המלך, וזה, ירבעם, הוא העבד. ואם אשב שם — מורד במלכות אהיה ויהרגוני וילכו אחריו. מיד "ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב ויאמר אלהם רב לכם מעלות ירושלים הנה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים. וישם את האחד בבית אל ואת האחד נתן בדרן". מה פירוש ויועץ המלך? אמר רב יהודה: שהושיב רשע אצל צדיק בין גדולי ישראל ונועץ בהם. אמר להם לזקני ישראל: האם חותמים אתם על כל מה שאני עושה? אמרו לו: כן. אמר להם מלך רוצה אני להיות, אמרו לו: כן. והוסיף לשאול: האם כל מה שאומר לכם תעשו? אמרו לו: כן.

אמר להם: אפילו לעבוד לעבודה זרה? אמרו לו צדיק: חס וחלילה, עבודה זרה איננו מקבלים! אמרו לו רשע לצדיק היושב בצידו: האם עולה על דעתך שאדם כירבעם יעבוד לעבודה זרה? (שהרי אומרת הגמרא שהיה ירבעם ללא דופי והיה מחדש חידושים שאוזן לא שמעה מעולם והיו כל החכמים לפניו כעשב השדה) אלא לנסות אותם רצה, לדעת אם יקבלו את דבריו, ולשון הפלגה היא ואין כוונתו לכך כלל, ואף אחיה השילוני טעה באותו דבר וחתם שמקבל על עצמו כל שיאמר ירבעם, שהרי יהוא צדיק גדול היה, שנאמר: "ויאמר ה' אל יהוא יען אשר הטיבת לעשות הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית לבית אחאב בני רבעים ישבו לך על כסא ישראל ונאמר: ויהוא לא שמר ללכת בתורת ה' אלהי ישראל בכל לבבו לא סר מעל חטאות ירבעם אשר החטיא את ישראל. מה גרם לו לעשות כן? רבא אמר: חותמו של אחיה השילוני ראה על המלכת ירבעם, וטעה וחשב שהדבר מותר. אמר ר' אושעיא: עד ירבעם היו ישראל יונקים, כלומר, סובלים על חטאתם מעגל אחד שעשו במדבר, מכאן ואילך משנים ושלשה עגלים שהוסיף ירבעם בישראל (ומכאן שאותם שני עגלים הם בגדר של חטא העגל).

אומר הרד"ק (מלכים א', יב, כח): "ויועץ המלך" - שאל עצה היאך יעשה והסכימה עצתו עם היועצים אותו שיעשה שני עגלים. ולמה עגלים: פתה אותם בדברים אמר להם הלא ידעתם כי המלכות נחלקה ברצון האל-ל כמו שאמר לי אחיה השילוני הנביא אם כן האל-ל לא רצה במלכות בית דוד ולא רצה ג"כ בירושלים שהוא מלכות בית דוד, אם כן נעשה מקום אחר שתבואו ותזבחו שם. ולמה עגל? אמר להם, הלא אהרן עשה לישראל עגל להשרות השכינה בו במקום משה שלא היה להם, גם אתם עתה שאין לכם מקום השכינה שהוא ירושלים, נעשה עגל במקומו להשרות שכינה בו. לפיכך אמר אלה "אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (מלכים י"ב, כ"ח) כמו שאמר בעגל המדבר, כי לא היתה כוונתו לע"ז (לא בעגל שעשו במדבר ולא העגלים שעשה ירבעם). ולמה עשה שניים: שלא להטריח את ישראל לבוא למקום אחד.

אומר הנצי"ב מוולוז'ין: ירבעם לא היה בדעתו לע"ז, הוא חיפש מקום להקרבת קורבנות והרי אסור להקריב בבמות בירושלים וכעת שמאס השם בירושלים מותר לעשות במות וישראל השתוקקו לעבודת הקרבנות.

ירבעם אינו מתכוון לע"ז ומשיג את התוצאה הרצויה מבחינתו, אבל מכך ועד לע"ז באמת, המרחק קטן מאוד ואף אם הבין שהעגלים רק אמצעי להתקשר עם הבורא יתברך, עם הזמן השתבש הדבר הבינו כולם 'אלה אלוקיך ישראל'.

נחזור אלינו, משה רצה להחדיר בישראל שמציאות השם יתברך, זה הדבר המחייב שיש בעולם וכך מציאות התורה מחייבת. כי קודשא בריך הוא ואורייתא חד הם וכמו שלא ניתן להתקיים רגע אחד ללא מציאות הבורא, כך לא ניתן להתקיים ללא התורה.

משה מעביר מסר שלארץ ישראל מצד עצמה אין קדושה, גם לירושלים אי מעלה מיוחדת אלא אחרי שבחר בהם לעם והחליט להשרות שכינתו שם. גם למשכן שעשה משה אין מעלה מעצמו, אלא בזכות השראת השכינה התלויה בישראל.

שכאשר מכבדים ועושים רצון השם יתברך, משרה הוא את שכינתו ואז יש משמעות למשכן. אך אם חלילה אין עושים ישראל רצונו של מקום אפילו המקום הכי מקודש, בית קודש הקודשים אין לו מעלה. כך היה בחורבן שנכנס טיטוס ועשה מעשה עם אותה אישה ולא אירע לו דבר. אבל שנה אחת קודם לכן, מאות כהנים שלא היו ראויים ונכנסו לבית קודש הקודשים לא השלימו שנתם, כיצד? כיוון שאיבד את קדושתו.

ניתן לצפות בשיעור המלא בערוץ של הרב דוד לוי ביטיוב

על הלוחות נאמר "מכתב אלוקים חרות על הלוחות", וכי יש מקודש יותר מהם? אבל לוחות אלו, אין בהם מעלה אם ישראל לא הולכים בדרך השם. אומר רש"י בגיטין (ו, ט): "שיזנתה בקרב חופתה - בעוד שכינה וישראל בסיני, עשו את העגל. שהרי לא נסעו מסיני עד לאחר הקמת המשכן בשנה שנייה כדכתיב ויהי בשנה השנייה בחדש השני וגוי ויסעו בני ישראל למסעיהם ממדבר סיני". מכאן שאין ללוחות ערך כאשר לא הולכים בדרך השם.

המשך חכמה ממשיך את הכרובים לתורן בראש הספינה, שתפקידו לבדוק להיכן נושבת הרוח, לדעת האם לפתוח מפרש. כך בכרובים, פעם כתוב: 'פניהם איש אל אחיו' ופעם כתוב: 'פניהם אל הבית'. אלא, בזמן שעושים רצונו של מקום, פניהם איש אל אחיו. אם לא עושים רצונו, פניהם אל הבית. נמצא שתפקיד הכרובים להודיע לנו היכן אנו עומדים כלפי הקב"ה ואינם נצרכים לעצם העבודה וקדושת המשכן. מה שקובע את הקדושה, זה עם ישראל.

מסביר הרמב"ם (מורה נבוכים, פרק מה) מדוע צריך את הכרובים: "וכבר נודע שאמונת הנבואה קודמת לאמונת התורה, שאם אין נביא אין תורה והנביא (משה) לא תבואה הנבואה רק באמצעות מלאך, (ככתוב) ויקרא מלאך ה', ויאמר לה מלאך ה', וזה הרבה מלספור, עד שמשה רבינו תחילת נבואתו היה במלאך, (שכתוב) וירא אליו מלאך ה' בלבת אש, הנה התבאר שאמונת מציאות המלאכים קודמת לאמונת הנבואה, ואמונת הנבואה קודמת לאמונת התורה (נמצא שחייב להאמין שיש מלאך שמעביר לנביא והנביא מעביר את התורה). וכאשר התבאר האמת לחכמים ונודע במופת שיש נמצא שאינו גוף ולא כוח בגוף (יש מי שמוזין את המלאכים), והוא האל האמתי ושהוא אחד (שאינו מלאך פועל ללא רשות מהשם יתברך למרות כוחו העצום של המלאך), ושיש ג"כ נמצאות אחרות נבדלות שאינם גופות והוא ששפע עליהם טובו ואורו יתעלה והם המלאכים כמו שבארנו, ואלו הנמצאות כולם הם זולת הגלגל וכוכביו, נודע באמת שהמלאכים ההם הם אשר ישימו אמת בפי הנביאים, לא הצלמים והאשרות (כפי שמאמינים העמים), הנה התבאר במה שהקדמנוהו שאמונת מציאות המלאכים נמשך אחר אמונת מציאות השם, ובהן תתכן הנבואה והתורה, ולחיווק אמונת זאת הפינה ציווה הש"י לעשות על הארון צורת שני מלאכים, לקיים מציאות המלאכים באמונת ההמון (שיאמינו במציאות המלאכים שהם מעבירים למשה, לכן ציווה על שני כרובים/מלאכים בקודש הקודשים וע"י זה תתחזק האמונה שרק המלאכים מעבירים את דבר ה' ולא צלמים ואשרות), אשר הוא דעת אמתי שני לאמונת מציאות השם (לבטל מחשבות על אשרות ופסלים), והוא התחלה לנבואה ולתורה ומבטל עבודה זרה".

משה יורד עם הלוחות וישראל אינם מבחינים בטעותם, הם ניסו למצוא מקשר לה', אבל את הבורא לא ניתן לעבוד אם לא מבינים שאין לו גוף ולא דמות הגוף. משה מבין שישראל מחפשים צורה בדמות החקוקה בכיסא הכבוד שדרכה יעבדו את השם ואינם יודעים שאסור לגשם את הבורא יתברך. כתוב בתורה, את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו, ממה יש לפחד? המקדש הוא מבנה אבנים. אלא יש לפחד ממי שציווה שהמקום יהיה מקודש! הוא ציווה על קדושת ביה"כ ואין אנו יראים מביה"כ עצמו, אלא ממי שציווה על כך. על דרך זה, אדם אוכל מצה בפסח וסתם כך אין לה שום חשיבות, רק ע"י הציווי לאכול מצה היא מתקדשת והופכת להקרא לחם האמונה.

משה מעביר מסר חד לישראל, הוא לוקח את שברי הלוחות למרות שאין בהם קדושה ושם בארון הברית המונח בבית קודש הקודשים, שם הוא גם מניח את הלוחות השניים. כשמבינים שמעלת הלוחות השניים זה בזכות ישראל שהולכים בדרך ה', השברים מוכיחים בעצם את מעלת השלם, זה לעשות את רצון הבורא ומזכירים לנו אין אפשרות לגשם אותו.

משה יורד עם הלוחות ויש ללוחות בחינת פנימי וחיצון. החטא של ישראל היה בבחינת החיצון, שאמרו אלה אלוך וישראל אשר העלוך מארץ מצרים, וכי אינם יודעים שהעגל לא הוציאם ממצרים? אלא שחיפשו דרך להתקשר לבורא בדרך חיצונית. כך פנימיות הלוחות אלו האותיות, אורות שחקק הקב"ה באבנים והם בבחינת נשמה שבגוף, שהיא פנימית באדם. החלק החיצון, הם האבנים עצמם, בבחינת גוף האדם. כאשר מגלה משה שחטאו ישראל בבחינת החיצון, הוא שובר את אבני הלוחות שהם בבחינת החיצון. בחלק בפנימי של הלוחות זכה משה רבנו עד שיעשו ישראל תשובה, יתקנו את החטא ויחזיר להם משה את אותו חלק פנימי שלא נפגם לא ע"י החטא ולא ע"י שבירת הלוחות.

זה העומק במדרש שאמר: "הלוחות אֶרְפָּן הִנֵּה שֵׁשֶׁת טַפְחִים, וְרַחֲבָן שֵׁשֶׁת, וְהִנֵּה מִשֶּׁה מְחִזֵּק בְּשָׁנִים, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשָׁנִים, וְשֵׁשֶׁת טַפְחִים רַחֲבָן בְּאֶמְצָע. וְגָבְרוּ דָּוִד וְשָׁלַח מִשֶּׁה". משה לוקח את החלק הפנימי בלוחות היכן שלא פגמו ישראל.

משה שובר את החיצון על מנת שלא יקראו ישראל אשת איש ואז האסון יהיה פחות נורא. אומר הקב"ה למשה, 'רד כי שיחת עמך' ובכל זאת נותן לו את הלוחות כיוון שיועד השם יתברך מדוע חטאו ישראל ובל נטעה, וודאי שעוון העגל חמור מאוד ובפרט לאור המעמד האדיר שעמד בו ישראל בהר סיני, שהיה להם לדעת שאין צורך לחפש מקשר בכדי לעבוד את הבורא. הקב"ה נותן את הלוחות למשה למרות שיועד שהוא ישובר אותם כיוון שידע הקב"ה שהחלק בפנימי לא יפגם ע"י השבירה וישמור להם משה חלק זה ובזכותו ינצל.

בלוחות השניים אומר השם למשה: "פָּסַל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים כְּרֵאשִׁיטִים וְקָתַבְתִּי עַל הַלַּחַת אֵת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלַּחַת הָרֵאשִׁיטִים אֲשֶׁר שָׁבַרְתָּ". לא כתוב, **כדברים** בכי הדמיון אלא הדברים, אותם דברים כראשונים גוף ופנימיות. משה עולה לקבל התורה ואומר למלאכים וכי יש יצר הרע בינכם? ולמה לא אמר בתוכם? אלא שהיו אומרים לו המלאכים כי בתוכם יש יצר הרע? שהרי תיקנו ישראל במעמד הר סיני את חטא אדם הראשון וביטלו את היצר הרע לגמרי מתוכם. אם חלילה היו ישראל חוטאים גם בבחינת הפנימי, לא היתה תקנה לישראל ואפילו משה רבנו לא היה יכול לסייעם.

כך גם אצל ירבעם, אם היה חוטא ירבעם בבחינת פנימי וחיצון, היה מיד נענש ע"י הקב"ה, אך ראינו שלא הייתה כוונתו לשם ע"י.

זהו העומק בדברים "בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה בתליון". שהתורה שקיבלנו בהר סיני ביטלה את היצר הרע. אבל מה נטען היום? שאין לנו את אותה תורה? חלילה, שהרי כבר אמרנו שהחלק בפנימי של התורה לא נפגם אלא רק המעטפת. לכן יש גם היום בתורה את אותו הכוח שהיה בה במעמד הר סיני, יש בה הכוח לבטל את היצר הרע והתורה היא היחידה שנותנת לאדם כוח לעמוד מול היצר הרע. התורה שלנו היא אותה תורה בדיוק! "וְקָתַבְתִּי עַל הַלַּחַת אֵת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלַּחַת הָרֵאשִׁיטִים אֲשֶׁר שָׁבַרְתָּ" וכמו שביטלו את היצר בסיני, גם היום יש אפשרות לבטלו והראיה היא מגדולי ישראל.

הגמרא בחגיגה (יד:) מביאה מעשה: "מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור, והיה מהלך בדרך, ור' אלעזר בן ערך תלמידו מחמר אחריו. אמר לו ר' אלעזר: רבי, שנה לי פרק אחד במעשה מרכבה. אמר לו: וכי לא כך שניתי לכם: ולא דורשים במרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם מבין מדעתו? אמר לו ר' אלעזר: רבי, תרשני לומר לפניך דבר אחד שלמדתיני. כלומר, בלשון ענוה, ביקש לומר לפניו מה שהוא מבין מדעתו בענין זה). אמר לו: אמור. מיד ירד רבן יוחנן בן זכאי מעל החמור, ונתעטף בטליתו על ראשו בדרך כבוד ויראה, וישב על האבן תחת עץ הזית. אמר לו ר' אלעזר: רבי, מפני מה ירדת מעל החמור? אמר: אפשר אתה דורש במעשה מרכבה, ושכינה עמנו, ומלאכי השרת מליון אותו, ואני ארכב על החמור?! מיד פתח ר' אלעזר בן ערך במעשה המרכבה ודרש. וירדה אש מן השמים, וסיבבה את כל האילנות שבשדה, פתחו כל האילנות כולן ואמרו שירה. ומה שירה אמרו — "הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהמות... עץ פרי וכל ארזים... הללויה", נענה מלאך מן האש, ואמר: הן הן מעשה המרכבה, שכמו שדרש, כך הוא באמת. עמד רבן יוחנן בן זכאי, ונשקו על ראשו, ואמר: ברוך ה' אלהי ישראל שנתן בן לאברהם אבינו כח, שיועד להבין ולחקור ולדרוש במעשה מרכבה. יש נאה דורש ואין מקיים, יש נאה מקיים ואין נאה דורש, ואילו אתה נאה דורש ונאה מקיים. אשריך אברהם אבינו שאלעזר בן ערך יצא מחלצין".

נאה דורש ונאה מקיים, זו אותה תורה שירדה מסיני רק במעטפת שונה. אסור לנו לחשוב שניתן לגשם את הקב"ה ואפילו לא במשהו קטן. זה אחד משלוש עשרה עיקרים, הוא מצוי ומשגיח, אין לו גוף ולא דמות הגוף. כל דבר שיש בו קדושה, אינו קדוש מצד עצמו אלא מחמת הציווי האלוקי. עם ישראל במעשיהם מקדשים את הדבר ולכן אין אנו יכולים לבנות בית מקדש, כי לא תהיה בו קדושה. רק כאשר נחזור ללכת בדרך השם, יחזיר הקב"ה עטרה ליושנה. זכינו שמשה שמר את החלק בפנימי בלוחות שעל ידו נצליח להתמודד עם היצר הרע כי התורה היא התבלין נגד היצר.

יהי רצון שזוכה לשקוד בתורה הקדושה, לנצח את היצר, לקדש את עצמנו וזוכה לביאת משיח צדקנו אמן.

מוקדש לרפואת איתי רפאל בן מירה, רבקה בת שרה, ישראל מרדכי דוד בן שמעון צבי, משה בן רבקה, רונן בן מתילדה ולעילוי נשמת לאה בת רחל

ניתן לצפות בשיעור המלא בערוץ של הרב דוד לוי ביוטיוב

שבת שלום! הרב דוד לוי